

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет економічних наук
Кафедра менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Юрій Котляр

“29” серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОСНОВИ НАУКОВО-АНАЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА АКАДЕМІЧНОЇ
ДОБРОЧЕСНОСТІ**

Спеціальність:

D3 Менеджмент

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Розробник

Тетяна ЛУНКІНА

Т.в.о. завідувача кафедри розробника

Тетяна ЛУНКІНА

Т.в.о. завідувача кафедри спеціальності

Тетяна ЛУНКІНА

Гарант освітньої програми

Костянтин

НЕТУДИХАТА

Декан факультету економічних наук

Світлана

БЕЛІНСЬКА

Т.в.о. директора ННІПО

Катерина ЗУБ

Начальник НМВ

Євгенія

ПОСТИКІНА

Миколаїв – 2025 рік

1. пис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Основи науково-аналітичних досліджень та академічної доброчесності	
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право	
Спеціальність	D3 Менеджмент	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Менеджмент	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	1	
Навчальний рік	2025-2026 н.р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	2	2
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредитів / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	-	
	32	10
	58	80
Відсоток аудиторного навантаження	36	11
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)		
Форма підсумкового контролю	залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: навчити здобувачів вищої освіти сутності методології, методів, концепцій і понять проведення наукових досліджень економічних процесів в системі взаємовідносин підприємств, сформувати вміння застосовувати їх у практичній діяльності, організовувати дослідницьку діяльність.

Завдання: теоретична підготовка з питань сутності понять і категорій наукових досліджень; формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес; освоєння навичок формування і використання усвідомленої позиції наукового дослідження; вдосконалення вмінь у галузі наукових досліджень, у здійсненні пошуку й опрацюванні наукової інформації, у формулюванні мети, завдань і висновків дослідження; оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у практику.

Очікувані результати навчання: здатність проведення досліджень на відповідному рівні застосовуючи навички до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні; аргументувати власну точку зору в дискусії на основі етичних міркувань, соціальної відповідальності; виявляти здатність до саморозвитку, навчання впродовж всього життя та ефективного самоменеджменту.

Здобувач вищої освіти в результаті вивчення тренінг-курсу

повинен знати:

- цілі та завдання наукових досліджень;
- методологію проведення наукових досліджень в умовах практичної діяльності;

- наукову термінологію й вміти її вірно використовувати;

- особливості проектування та організації експериментів;

- правила оформлення результатів НДР;

повинен вміти:

- застосовувати отримані знання у науково-дослідній роботі для пошуку, накопичення та обробку наукової інформації;

- планувати та організовувати наукові дослідження, обґрунтувати

актуальність проблеми дослідження, визначати мету, гіпотезу, об'єкт та предмет дослідження;

- ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень для проведення аналізу теоретико-експериментальних даних;

- формулювати висновки та пропозиції відповідно вимог до наукових праць;

- представляти результати наукових досліджень у вигляді наукового звіту, статті або тез доповіді;

- раціонально організовувати наукові дослідження.

Програмні компетенції

загальні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу (ЗК 3)
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 9)
- Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК 10)
- Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності (ЗК 16)

спеціальні компетентності:

- Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища (СК 2)
  - Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення (СК 12)

програмні результати навчання:

- Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя (ПРН 2).
- Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. (ПРН 6)
- Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним (ПРН 16)
- Виконувати дослідження індивідуально та в групі під керівництвом лідера (ПРН 17)

3. Програма навчальної дисципліни

«Основи науково-аналітичних досліджень та академічна доброчесність», група
116, денна форма навчання

	Теми	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Тема 1. Наука і наукове мислення. Роль науки в сучасному світі	4	6
2	Тема 2. Характеристики наукової діяльності. Форми організації наукових знань	4	6
3	Тема 3. Засоби та методи наукових досліджень: особливості використання	4	6
4	Тема 4. Структура наукового дослідження	4	6
5	Тема 5. Робота з науковою інформацією	4	6
6	Тема 6. Підготовчий етап наукового дослідження	4	6
7	Тема 7. Науковий текст: загальна характеристика та типова структура	2	6
8	Тема 8. Особливості підготовки, оформлення і захисту студентських наукових робіт	2	6
9	Тема 9. Апробація та публікація результатів наукового дослідження	2	6
10	Тема 10. Академічна доброчесність.	2	4
	Всього за курсом	32	58

Зміст навчальної дисципліни

3.1. План практичних (семінарських) занять

№	Тема заняття / план
1,2	<p>Тема 1. Наука і наукове мислення. Роль науки в сучасному світі, 4 год</p> <p>Заняття 1</p> <p>1.1. Поняття науки та її функції</p> <p>1.2. Наука як соціальний інститут.</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Інтерпретація сутності науки та її функцій. Історичні етапи становлення та розвитку науки. Сучасна наука в світі та Україні її особливості.</p> <p>Практичні завдання, кейси</p> <p>Заняття 2</p> <p>1.3. Наукове дослідження – основна форма розвитку науки.</p> <p>1.4. Передумови виникнення та етапи розвитку науки.</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Поняття наукової роботи здобувачів вищої освіти. Організація наукової роботи у вищому навчальному. Основні критерії науковості. Поняття етики науковця</p> <p>Практичні завдання, кейси</p>
3,4	<p>Тема 2. Характеристики наукової діяльності. Форми організації наукових досліджень, 4 год</p> <p>Заняття 1</p> <p>2.1. Специфіка наукового пізнання. Ознаки наукового пізнання.</p> <p>2.2 Форми та рівні наукового пізнання.</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Відмінності між індивідуальною та колективною науковою діяльністю. Принципи наукового пізнання: принцип детермінізму, принцип відповідності та принцип субсидіарності (доповнюваності).</p> <p>Заняття 2</p> <p>2.3 Вихідні принципи наукового пізнання.</p> <p>2.4 Особливості наукової діяльності</p> <p>2.5 2.3. Форми організації наукових досліджень</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Форми наукового пізнання (ідея, проблема, гіпотеза, концепція, теорія). Методи утворення наукових понять: логіка, аналіз-синтез, індукція-дедукція, формалізація, ідеалізація. Форми організації наукових досліджень. Форми фінансування науково-дослідної діяльності. Форми організації наукових знань (факт, положення, поняття) Методи утворення наукових понять: логіка, аналіз-синтез, індукція-</p>

	<p>дедукція, формалізація, ідеалізація. Форми організації наукових досліджень Форми фінансування науково-дослідної діяльності</p> <p>Практичні завдання, кейси</p>
5,6	<p>Тема 3. Засоби та методи наукових досліджень: особливості використання, 4 год</p> <p>Заняття 1</p> <p>3.1. Методологія, особливості.</p> <p>3.2 Засоби наукових досліджень</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Матеріальні засоби пізнання спостереження, вимірювання, експерименту. Інформаційні засоби пізнання. Математичні засоби пізнання. Логічні засоби пізнання. Мовні засоби пізнання.</p> <p>Практичні завдання, кейси</p> <p>Заняття 2</p> <p>3.3. Теоретичні методи наукових досліджень</p> <p>3.4. Емпіричні методи наукових досліджень</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Методи роботи з поняттями Загальнологічні методи дослідження (аналіз та синтез; дедукція і індукція; аналогія; абстрагування та узагальнення). Метод моделювання Методи теоретичного та імперичного дослідження Теоретичні методи наукових досліджень (методи-операції, методи-пізнавальні дії). Методи теоретичного та емпіричного дослідження Теоретичні методи наукових досліджень (методи-операції, методи-пізнавальні дії). Емпіричні методи наукових досліджень.</p> <p>Практичні завдання, кейси</p> <p>Методи теоретичного та емпіричного дослідження Теоретичні методи наукових досліджень (методи-операції, методи-пізнавальні дії). Емпіричні методи наукових досліджень.</p>
7,8	<p>Тема 4. Структура наукового дослідження, 4 год</p> <p>Заняття 1</p> <p>4.1. Загальна структура наукового дослідження</p> <p>4.2. Фаза проектування наукового дослідження</p> <p>4.3. Технологічна фаза наукового дослідження</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Загальна структура наукового дослідження. Три основні фази наукового дослідження: проектування дослідження; проведення дослідження; оцінку і самооцінку, рефлексію його результатів. Фаза проектування наукового дослідження (концептуальна стадія, побудова гіпотези, конструювання, технологічна підготовка дослідження).</p>

	<p>Практичні завдання, кейси</p> <p>Заняття 2</p> <p>4.4. Рефлексивна фаза наукового дослідження</p> <p>4.5. Візуалізація, валідація результатів наукового дослідження</p> <p>Технологічна фаза наукового дослідження (проведення дослідження та оформлення результатів). Перевірка побудованої наукової гіпотези. Рефлексивна фаза наукового дослідження: елементарна рефлексія; наукова рефлексія; філософська рефлексія.</p> <p>Візуалізація результатів наукового дослідження</p> <p>Практичні завдання, кейси</p>
9,10	<p>Тема 5. Підготовчий етап наукового дослідження, 4 год</p> <p>Заняття 1</p> <p>5.1. Вибір теми наукового дослідження.</p> <p>5.2. Новизна і перспективність; наявність теоретичної бази.</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> відповідність між складністю теми та особистими можливостями дослідника успішно розкрити і дослідити дану тему.</p> <p>Заняття 2</p> <p>5.2. Планування науково-дослідної роботи.</p> <p>5.3. Визначення мети, завдань, предмета, об'єкта дослідження.</p> <p>5.4. Складання плану наукової роботи.</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> зв'язок теми з конкретними планами і програмами; можливість отримання від впровадження результатів дослідження значного технічного, економічного та соціального ефекту. Формулювання назви наукового дослідження.</p> <p>Практичні завдання, кейси</p>
11,12	<p>Тема 6. Робота з науковою інформацією, 4 год</p> <p>Заняття 1</p> <p>6.1. Основні джерела наукової інформації.</p> <p>6.2. Аналіз літературних джерел.</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Поняття про наукову інформацію. Джерела інформації та їх використання у науково-дослідницькій роботі.</p> <p>Заняття 2</p> <p>6.3 Особливості інформаційного пошуку при проведенні наукового дослідження.</p> <p>6.4. Вивчення та обробка даних в сфері менеджменту.</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Плагіат та запозичення тексту, правила оформлення посилання на науковий текст. Оформлення бібліографії.</p> <p>Практичні завдання, кейси</p>

13	<p>Тема 7. Науковий текст: загальна характеристика та типова структура, 2 год</p> <p>7.1. Специфіка наукового тексту. Логіка роботи над науковим текстом</p> <p>7.2. Структура наукового тексту</p> <p>7.3. Загальні вимоги до оформлення наукового тексту</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Специфіка наукового тексту. Логіка роботи над науковим текстом Структура наукового тексту (назва, зміст, анотація/резюме, вступ, опис проблеми, аналіз варіантів та обґрунтування власних наукових положень, опис проведеного дослідження й отриманих результатів, висновки та рекомендації, додатки, бібліографія).</p> <p><i>Практичні завдання</i></p>
14	<p>Тема 8. Студентські наукові роботи. Вимоги до написання та порядок захисту курсових, бакалаврських, магістерських робіт, 2 год</p> <p>8.1. Наукова робота ЗВО.</p> <p>8.2. Мета та завдання курсової, бакалаврської, магістерської робіт.</p> <p>8.3 Вимоги до написання курсової, бакалаврської та магістерської робіт</p> <p>8.4 Етапи підготовки курсової, бакалаврської та магістерської робіт</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Основні ознаки наукової роботи. Мова та стиль наукової роботи. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. Вибір методів дослідження. Опис процесу дослідження. Формулювання висновків.</p> <p><i>Практичні завдання</i></p>
15	<p>Тема 8. Особливості підготовки, оформлення і захисту наукових робіт, 2 год</p> <p>8.5. Особливості підготовки і захисту кваліфікаційної роботи.</p> <p><i>Питання для обговорення:</i> Кваліфікаційна робота бакалавра як самостійна науково-дослідницька робота (завдання, структура, вимоги та технологія підготовки, захист бакалаврської роботи)</p> <p><i>Практичні завдання</i></p>
16	<p>Тема 9. Апробація та публікація результатів наукового дослідження, 2 год</p> <p>1. Основні форми апробації наукових досліджень</p> <p>2. Експериментальне впровадження</p> <p>3. Рівні впровадження результатів наукових досліджень</p> <p>4. Стадії впровадження наукових досліджень у практику роботи підприємств.</p> <p><i>Питання для обговорення :</i>Сутність та відмінності видів наукової продукції: виступ, доповідь, інформаційне повідомлення на семінарах, наукових, науково-практичних конференціях, наукова стаття. Вимоги до рукописів наукових праць: структура, зміст,</p>

	<p>вимоги оформлення. Визначення особливостей наукової мови. Правила етикету цитування та посилань на використаний матеріал.</p> <p><i>Практичні завдання</i></p>
15	<p>Тема 10. Академічна доброчесність, 2 год</p> <p>1.10. Академічна доброчесність.</p> <p>2.10. Правила цитування на інформаційне джерело</p> <p>3.10. Система законодавства у сфері авторського права.</p> <p><i>Питання для обговорення</i> :Принципи академічної доброчесності. Плагіат. Відкритий доступ до інформації. Інформаційно-пошукові системи. Поняття академічної доброчесності. Рекомендації МОН України щодо впровадження забезпечення академічної доброчесності у ЗВО. Академічна чесність у виконанні наукових досліджень. Плагіат та його різновиди. Відкритий доступ до інформації. Інформаційно-пошукові системи. Види інформації, джерела інформації. Правила цитування на інформаційне джерело. Інформаційна етика. Авторське право та суміжні права.</p> <p><i>Практичні завдання</i></p>

3.2 Заочна форма:

	Теми	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Тема 1. Наука і наукове мислення. Роль науки в сучасному світі	2	20
2	Тема 2. Характеристики наукової діяльності. Форми організації наукових знань	2	20
3	Тема 7. Науковий текст: загальна характеристика та типова структура	2	
4	Тема 9. Апробація та публікація результатів наукового дослідження	2	20
5	Тема 10. Академічна доброчесність.	2	20
	Всього за курсом	10	80

Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота передбачає індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ), яке виконується студентами у вільні від аудиторних занять години.

Метою ІНДЗ є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу «Основи науково-аналітичних досліджень» та розвиток навичок самостійної науково-дослідної роботи на основі загальнонаукових та специфічних методи дослідження (розрахунково-аналітичні, економіко-статистичні, економіко-математичні, експертного оцінювання, фактологічні, соціологічні, документальні, балансові тощо).

Результатом ІНДЗ є написання тез на Всеукраїнську студентську конференція «Ольвійський форум» та участь у конференції. Тези підлягають перевірці на академічний плагіат. Рекомендовані показники унікальності текстів для тез наступні: понад 90% – текст вважається унікальним; від 85% до 90% – унікальність тексту задовільна, слід перевірити наявність– посилань на першоджерела; від 60% до 85% – текст відправляється на доопрацювання; менше 60% – дослідження до розгляду не приймається; більше ніж 20% запозичень з одного джерела – дослідження до розгляду не – приймається.

Тематика наукових досліджень

1. Управління конфліктами на підприємстві
2. Управління ефективністю підприємства
3. Ефективність управлінських рішень та критерії оцінки в діяльності організації.
4. Управлінське консультування в сучасних умовах господарювання
5. Управління комерційною діяльністю
6. Управління ціновою політикою підприємства
7. Стратегічне управління розвитком підприємства
8. Управління персоналом на підприємстві
9. Управління формуванням трудового колективу підприємства (об'єднання) в сучасних умовах господарювання.
10. Формування кадрової політики підприємства.
11. Менеджмент підприємства у кризових ситуаціях.

12. Управління процесом організаційних змін підприємства у кризовій ситуації.

13. Антикризові засади управління підприємство

14. Управління кар'єрою працівників на підприємстві

15. Управління звільненням персоналу в організаціях.

16. Ділова кар'єра та методи оцінки конкурентоспроможності працівника

17. Управління інтелектуальним капіталом

18. Використання інформаційних технологій в системі управління підприємства

19. Управління інноваціями та розробка бізнес – плану інноваційного проекту на підприємстві.

20. Розробка стратегії диверсифікації діяльності підприємства.

21. Розробка системи менеджменту в малому бізнесі

22. Управління конкурентоспроможністю продукції підприємства

23. Організаційний механізм управління підприємством

24. Стратегічне управління розвитком підприємства

25. Механізм формування системи стратегічного управління підприємством.

26. Управління стратегічними змінами на підприємстві

27. Розробка корпоративної стратегії підприємства на підставі SWOT – аналізу

28. Мотивація в системі менеджменту підприємства

29. Управління конкурентоспроможністю підприємства

30. Організація реалізації управлінських рішень на підприємстві

31. Управління виробничим потенціалом підприємства

32. Управління портфелем інвестицій підприємства.

33. Управління ризиками реалізації інвестиційного проекту

34. Організаційно-економічні засади формування інноваційної стратегії розвитку підприємства

35. Творчий підхід до управлінської діяльності

36. Принципи та методи управління інноваційною діяльністю

37. Інноваційний менеджмент підприємства

38. Інноваційна стратегія фірми у формуванні конкурентоспроможного портфеля.

39. Методи активізації творчого потенціалу особистості

40. Антикризові засади управління інноваційною діяльністю підприємства

41. Формування інноваційної стратегії розвитку підприємства

42. Формування організаційної культури інноваційної діяльності підприємства

43. Застосування загального менеджменту якості на підприємстві.

44. Формування іміджу підприємства як елементу конкурентоспроможності.

45. Впровадження концепції логістики в систему управління підприємством.

46. Підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом підприємства.

Забезпечення освітнього процесу

Для більш якісного викладання лекційного матеріалу та зручного проведення семінарських занять аудиторії мають бути забезпечені:

- проєкційним мультимедійним обладнанням (проєктор, екран, ноутбук/комп'ютер);
- доступом до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; – OS: Windows, Android, iOS; – Browsers: Chrome / Opera / Mozilla Firefox / MS Edge;
- програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Skype, Zoom, Google Meet;
- системою електронного навчання Moodle 3.9
- тренінгова аудиторія (дошка, фліпчарт, комплект канцелярського приладдя для творчості: маркери, олівці, кольорові стікери, ватман, блокнот для фліпчарту тощо)

4. Підсумковий контроль

Перелік питань до заліку:

Тема 1. Наука і наукове мислення. Роль науки в сучасному світі

1. Поняття науки та її функції
2. Наука як соціальний інститут.
3. Наукове дослідження – основна форма розвитку науки Сучасна наука в світі та Україні її особливості
4. Поняття наукової роботи здобувачів вищої освіти
5. Організація наукової роботи у вищому навчальному
6. Основні критерії науковості
7. Поняття етики науковця

Тема 2. Характеристики наукової діяльності. Форми організації наукових досліджень

1. Особливості наукової діяльності
2. Принципи наукового пізнання
3. Принцип детермінізму
4. Принцип відповідності
5. Принцип субсидіарності
6. Форми організації наукових досліджень
7. Відмінності між індивідуальною та колективною науковою діяльністю.
8. Форми наукового пізнання (ідея, проблема, гіпотеза, концепція, теорія)
9. Методи утворення наукових понять: логіка, аналіз-синтез, індукція-дедукція, формалізація, ідеалізація.
10. Форми фінансування науково-дослідної діяльності

Тема 3. Засоби та методи наукових досліджень: особливості використання

1. Методологія, особливості.
2. Засоби і методи наукових досліджень.
3. Методи емпіричного дослідження.
4. Матеріальні засоби пізнання спостереження, вимірювання, експерименту.
5. Інформаційні засоби пізнання.
6. Математичні засоби пізнання.
7. Логічні засоби пізнання.
8. Мовні засоби пізнання.
9. Методи роботи з поняттями
10. Загальнологічні методи дослідження (аналіз та синтез; дедукція і індукція; аналогія; абстрагування та узагальнення)
11. Метод моделювання
12. Методи теоретичного та імпіричного дослідження

13. Теоретичні методи наукових досліджень (методи-операції, методи-пізнавальні дії).

14. Емпіричні методи наукових досліджень.

Тема 4. Структура наукового дослідження

1. Загальна структура наукового дослідження
2. Фаза проектування наукового дослідження
3. Технологічна фаза наукового дослідження
4. Рефлексивна фаза наукового дослідження
5. Візуалізація результатів наукового дослідження
6. Три основні фази наукового дослідження: проектування дослідження; проведення дослідження; оцінку і самооцінку, рефлексію його результатів.

Тема 5. Підготовчий етап наукового дослідження

1. Процес вибору теми наукового дослідження.
2. **Планування науково-дослідної роботи.**
3. Поняття актуальність, новизна і перспективність;
4. Можливість отримання від впровадження результатів дослідження значного технічного, економічного та соціального ефекту.
5. Формулювання назви наукового дослідження.
6. Визначення мети, завдань, предмета, об'єкта дослідження.
7. Складання плану наукової роботи.

Тема 6. Робота з науковою інформацією

1. Основні джерела наукової інформації.
2. Аналіз літературних джерел.
3. Вивчення та обробка даних в сфері менеджменту.
4. Поняття про наукову інформацію.
5. Джерела інформації та їх використання науково-дослідницькій роботі.
6. Особливості інформаційного пошуку при проведенні наукового дослідження.
7. Плагіат та запозичення тексту, правила оформлення посилання на науковий текст.

8. Порядок оформлення бібліографії.

Тема 7. Науковий текст: загальна характеристика та типова структура

1. Специфіка наукового тексту. Логіка роботи над науковим текстом .

2. Структура наукового тексту .

3. Загальні вимоги до оформлення наукового тексту.

4. Основні правила оформлення цитат.

5. Правила оформляти посилання на джерела, які мають велику кількість сторінок.

6. Які вимоги до структури наукових статей, що входять до наукометричних баз.

7. Вимоги до наукової доповіді.

8. Вимоги до оформляти ілюстративного матеріалу (слайди), які супроводжують виступ доповідача.

Тема 8. Особливості підготовки, оформлення і захисту наукових робіт

1. Основні ознаки наукової роботи.

2. Мова та стиль наукової роботи.

3. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження.

4. Вибір методів дослідження.

5. Опис процесу дослідження.

6. Формулювання висновків.

7. Кваліфікаційна робота магістра як самостійна науково-дослідницька робота (завдання, структура, вимоги та технологія підготовки, захист магістерської роботи)

Тема 9. Апробація та публікація результатів наукового дослідження

1. Основні формами апробації наукових досліджень

2. Експериментальне впровадження

3. Рівні впровадження результатів наукових досліджень

4. Стадії впровадження наукових досліджень у практику роботи підприємств.

5. Менеджмент і маркетинг наукових розробок.

6. Сутність та відмінності видів наукової продукції: виступ, доповідь, інформаційне повідомлення на семінарах, наукових, науково-практичних конференціях, наукова стаття.

7. Вимоги до рукописів наукових праць: структура, зміст, вимоги оформлення.

8. Визначення особливостей наукової мови.

9. Правила етикету цитування та посилань на використаний матеріал.

Тема 10. Академічна доброчесність.

1. Академічна доброчесність.

2. Правила цитування на інформаційне джерело

3. Система законодавства у сфері авторського права.

4. Відкритий доступ до інформації.

5. Інформаційно-пошукові системи.

6. Рекомендації МОН України щодо впровадження забезпечення академічної доброчесності у ЗВО.

7. Академічна чесність у виконанні наукових досліджень.

8. Плагіат та його різновиди.

9. Інформаційна етика.

10. Авторське право та суміжні права.

11. Положення про академічну доброчесність в ЧНУ ім. Петра Могили

Контрольна робота

1. Форми наукового пізнання (ідея, проблема, гіпотеза, концепція, теорія)

2. Загальні вимоги до оформлення наукового тексту.

3. Академічна чесність у виконанні наукових досліджень

Типовий заліковий білет

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

(повне найменування вищого навчального закладу)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність D3 «Менеджмент»

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Семестр 2

Навчальна дисципліна Основи науково-аналітичних досліджень та академічна доброчесність

ЗАЛКОВИЙ БІЛЕТ № 0

1. Визначення мети, завдань, предмета, об'єкта дослідження.
2. Поняття про наукову інформацію.
3. Академічна доброчесність: поняття та принципи.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту
Протокол № від „___” _____ 20__ року

Завідувач кафедри менеджменту _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Викладач _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Проведення підсумкового контролю знань. Результатом вивчення дисципліни є залік. Умовою допуску до підсумкового контролю знань є позитивні оцінки з поточного контролю знань. Контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальну кількість балів, яку може отримати студент протягом семестру становить 70 балів. На заліку максимальна кількість балів - 30 балів.

Заліковий білет складається з трьох теоретичних питань, за правильну відповідь на питання студент отримує по 10 балів.

5. Методи навчання

Словесні: семінарське заняття (інформаційна, проблемна, з елементами бесіди, вирішення ситуаційних вправ), навчальна дискусія.

Наочні: спостереження, ілюстрування.

Практичні: вправи різних типів, ситуативне моделювання.

Репродуктивні: відтворення, бесіда.

Методи за логікою руху змісту навчального матеріалу: дедуктивні, індуктивні, конкретизація.

Методи стимулювання та мотивації навчання: дискусії (пізнавальні, навчальні), аналіз виробничих ситуацій, імітаційні вправи, рольове та ігрове моделювання.

Методи контролю: Опитування. Індивідуальні завдання. Взаємоконтроль (взаємооцінювання). Самоконтроль: рефлексія, самооцінювання, рецензування.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Відповіді на семінарських заняттях (відповіді та дискусії під час обговорення, активна на заняттях, презентації)	45
2	Виконання контрольної роботи	10
3	Підготовка та публікація тез на «Ольвійський форум»	15
4	Залік	30
	Всього	100
5	***Додаткові бали Неформальна освіта (сертифікат)	10

Об'єктом оцінювання навчальних досягнень студентів є знання, уміння та навички, досвід творчої діяльності, емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях та самостійну роботу.

Проведення підсумкового контролю знань. Підсумковий контроль проводиться у формі усного заліку. Умовою допуску до підсумкового контролю знань є позитивні оцінки з поточного контролю знань. Оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальну кількість балів, яку може отримати студент протягом семестру становить 70 балів. На заліку максимальна кількість балів – 30 балів.

Заліковий білет складається з трьох теоретичних питань, за правильну відповідь на питання студент отримує по 10 балів.

Критерії поточної оцінки знань студентів.

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінки
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самотійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Заочна форма навчання:

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Відповіді на семінарських заняттях (відповіді та дискусії під час обговорення, розв'язання ситуаційних завдань).	10
2	Виконання контрольної роботи	40
3	Захист контрольної роботи	20
5	Залік	30
	Всього	100

Контрольна робота для заочної форми навчання

1. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень
2. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі
3. Вивчення та обробка даних в сфері менеджменту. Плагіат.

Практичні завдання

Завдання 1.

1. Складіть план передбачуваної наукової роботи за тематикою вашого наукового дослідження (тематика дослідження наведена в кінці контрольної роботи).
Сформулюйте завдання та очікувані результати дослідження.
2. Виконайте аналіз структурної адекватності передбачуваної наукової роботи.

План наукової роботи

.....

Приклад таблиці відповідності

ЗАВДАННЯ	НАУКОВА НОВИЗНА	ВИСНОВКИ
1) розкрити економічний зміст, мету та форми процесу розвитку інтелектуального капіталу;	удосконалено: визначення економічного поняття «інтелектуальний капітал» як цілісного активного процесу вдосконалення знань, умінь та навичок, а також ... (завд. 1, 2)	Дослідження питання теоретико-методологічних підходів до визначення поняття «інтелектуальний капітал», дозволило виявити, що .... Теоретичні аспекти інтелектуального капіталу та інтелектуальної власності мають певні розрізненості... Доведена доцільність й теоретично обґрунтовано авторське визначення категорії «інтелектуальний капітал», під яким інтелектуальний капітал розглядається з точки зору як фактична та перспективна можливість використання підприємством своїх нематеріальних активів.
2) проаналізувати наукові підходи до теорії інтелектуального капіталу на аграрних підприємствах;		

<p>3) проаналізувати показники та розкрити особливості формування інтелектуального капіталу на підприємствах агропромислового комплексу;</p>	<p>удосконалено: структуру інтелектуального капіталу аграрного підприємства, склад якої формують внутрішнє середовище підприємства: людський капітал, а саме освіта, знання, вміння, навички, здоров'я, мотивація, професіоналізм і досвід працівників; технологічна складова, ... (завд.1, 2, 3)</p>	<p>Доведено певну відмінність інтелектуального капіталу в агропромисловому комплексі від інтелектуального капіталу в інших галузях виробництва. Інтелектуальний капітал в АПК поєднує в собі менеджмент, виробництво продукції, науково-дослідницьку роботу, екологію та охорону навколишнього середовища, вміння розкриття творчого кадрового потенціалу серед усіх верств населення, механізації, автоматизації; ресурсо- та енергозберігаючі технології; біотехнології; спеціалізація та раціональна концентрація; прогресивні форми організації та оплати праці...</p>
<p>4) розробити практичні пропозиції щодо ефективного використання інтелектуального капіталу на підприємствах агропромислового комплексу;</p>	<p>удосконалено: організаційно-економічну структуру ефективного управління інтелектуальним капіталом агропромислового підприємства, яка базується на ... (завд.4)</p>	<p>Встановлено, що ефективність використання інтелектуального капіталу на підприємствах агропромислового комплексу вимагає структуру, яка б визначала сталі зв'язки і відносини всередині нього, а також основні напрями управлінських впливів, що забезпечувало б цілісність механізму і його тотожність самому собі ...</p>

Завдання 2.

2. Прослухати Он-лайн курс «Академічна доброчесність» ЧНУ ім. Петра Могили <https://www.youtube.com/watch?v=2jkijMhGIAA>

Зробити висновки та відобразити в контрольній роботі.

Об'єктом оцінювання навчальних досягнень студентів є знання, уміння та навички, досвід творчої діяльності.

Поточний контроль знань студентів включає оцінку за роботу на семінарських заняттях та самостійну роботу.

За активну на семінарських заняттях під час дискусії, участь в командній роботі під час розв'язання ситуаційних завдань студенти можуть отримати до 5 балів за семінарське заняття.

Поточний контроль знань студентів здійснюється через проведення

письмових контрольних робіт завантажених в Moodle.

<http://moodle3.chmnu.edu.ua>

Контрольна робота оцінюється від 0-40 балів, на останньому занятті студенти захищають контрольну роботу, що оцінюється від 0 до 10 балів.

Критерії поточної оцінки знань студентів.

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінки
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти.

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні:

1. Академічна доброчесність : навчальний посібник для студентів 1-го курсу всіх спеціальностей медичних та фармацевтичних факультетів. Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. 108 с.

2. Академічна доброчесність та академічне письмо / Укр.Т.М. Шарова, С.В. Шаров, А.В. Землянська, А.М. Землянський. Запорізька, 2023 . 209 с.

3. Назаров І. Вища освіта та академічна доброчесність – проблеми поєднання, 2020. URL : https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/view/524?utm_source=chatgpt.com.

4. До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності : аналітична записка Міністерства освіти і науки України від 20.05.2020 № 1/ 9 263. Київ, 2020. 8 с.

10.2. Додаткова:

5. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Київ, 2019. 6 с.

6. Коротка інструкція користувача EndNote Basic. Пан Бібліотекар : Блог про бібліотечну справу та інформаційні технології. 2013. URL: <http://bit.ly/2Fervjy>

7. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. –URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

8. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 №1756(редакція від 16.08.2023). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF#Text>.

9. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації: наказ Міністерства науки і освіти України від 12.01.2017 № 40. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>.

10. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 №1700-VII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

11. Про освіту: Закон України від 31.10.2025 р. No 2145-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

12. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 27.09.2025. No 848-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19>

Інформаційні ресурси

13. Болонська декларація. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F

14. Загальні відомості про вищу освіту в Україні. URL : <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/rivni-vishchoi-osviti-ta-naukovi-stupeni>.

15. Атестація кадрів вищої кваліфікації. URL : <https://mon.gov.ua/tag/atestatsiya-kadriv-vishchoi-kvalifikatsii?&tag=atestatsiya-kadriv-vishchoi-kvalifikatsii>.